

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของมาตรการควบคุมเครื่องดัดที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์ต่อพฤติกรรมการดัด และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ในกลุ่มวัยแรงงานอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ประชาชนวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic sampling) จำนวนหมู่บ้านที่ใช้สุ่มเพื่อหาจำนวนหมู่บ้าน จำนวน 56 หมู่บ้าน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้ 360 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 3 ท่าน การทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) และตรวจสอบความยากง่ายของหมวดความรู้ โดยพิจารณาข้อคำถามในแต่ละข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูป Stata Version 10 ซึ่งใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลอจิสติก (Multiple Logistic Regression) และค่าความเชื่อมั่นที่ 95% CI สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งเป็นเพศหญิง โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 34.3 ± 9.8 ปี อายุต่ำสุด 15 ปี และสูงสุด 59 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 72.5 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 34.4 มีมัธยฐานของรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 10,000.0 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาทและสูงสุด 50,000 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 65.3 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ร้อยละ 31.9 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเครื่องดัดที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ร้อยละ 81.4 โดยผ่านทางวิทยุและโทรทัศน์มากที่สุด

1.2 ความรู้เกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดัดที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดัดที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในมาตรการทุกด้านรวมกันแล้วอยู่ในระดับสูงโดยด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมาตรการด้านการศึกษาและรณรงค์ รองลงมาคือมาตรการจำกัดการเข้าถึงและการหาซื้อ และน้อยที่สุดคือมาตรการควบคุมโฆษณาและการส่งเสริมการขาย

1.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในมาตรการทุกด้าน รวมกันแล้วอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมาตรการจำกัดการเข้าถึงและการหาซื้อ รองลงมาคือมาตรการด้านการศึกษาและรณรงค์ และน้อยที่สุดคือมาตรการควบคุมโฆษณาและการส่งเสริมการขาย

1.4 ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดื่ม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ คือ ปัจจัยทางด้านครอบครัวมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 92.8 ในส่วนของปัจจัยทางด้านเพื่อนและสถานที่จำหน่ายส่งผลต่อการดื่มอยู่ในระดับต่ำ โดยคิดเป็นร้อยละ 63.1 และ 1.1 ตามลำดับ

1.5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในปริมาณที่ใกล้เคียงกันคือดื่ม ร้อยละ 51.7 และไม่ดื่ม 48.3 ชนิดของเครื่องดื่ม พบว่าในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมากลุ่มตัวอย่างมีการดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ ส่วนปริมาตรที่ดื่มในแต่ละครั้งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะดื่มครั้งละประมาณมากกว่า 990 ml. (ประมาณ 2 ขวดกลมใหญ่) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.9) ดื่ม 1-2 วัน/สัปดาห์ โอกาสในการดื่มส่วนมากจะดื่มในโอกาสที่มีงานเลี้ยงสังสรรค์ ร้อยละ 78.4 ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้งเฉลี่ยโดยประมาณ 201-300 บาท

1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ของประชาชนวัยทำงานในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) คือ เพศโดยพบว่ากลุ่มวัยแรงงานที่เป็นเพศชายจะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มาก 3.6 เท่า (95%CI: 1.86-7.01) ของกลุ่มวัยแรงงาน ที่เป็น

เพศหญิง อาชีพ พบว่า กลุ่มวัยแรงงานที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มากเป็น 2.3 เท่า (95%CI: 1.33-4.09) ของกลุ่มวัยแรงงานที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ การสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยแรงงานที่สูบบุหรี่จะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มากเป็น 0.2 เท่า (95%CI: 0.10- 0.51) ของกลุ่มวัยแรงงานที่ไม่สูบบุหรี่ และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับเพื่อน พบว่า กลุ่มวัยแรงงานที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อนในระดับปานกลางและสูง จะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มากเป็น 5.0 เท่า (95%CI: 2.82- 8.86) ของกลุ่มวัยแรงงานที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อนในระดับต่ำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

2.1.1 วัยทำงานยังมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ที่ไม่ถูกต้อง เช่น การดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง การหย่าร้าง ซึ่งจริง ๆ แล้วการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ก็เป็นสาเหตุหนึ่งของการก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวได้ เพื่อเพิ่มทัศนคติที่ดีในกลุ่มวัยแรงงาน ควรมีการส่งเสริมให้กลุ่มที่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ มีการรับรู้ถึงผลกระทบอันเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ให้มากยิ่งขึ้น และควรสร้างกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีเกิดความอบอุ่นภายในครอบครัวเพื่อลดปัญหาดังกล่าวต่อไป

2.1.2 ควรมีการเสริมสร้างทัศนคติในทางที่ถูกต้องต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เช่น สร้างทัศนคติใหม่ ๆ ให้แก่ผู้ที่ดื่ม เช่น การจัดงานเลี้ยงหรืองานสังสรรค์ในแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องมีเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ งานเลี้ยงและงานสังสรรค์ก็มีความสนุกสนานได้ การเข้าสังคมก็ไม่จำเป็นต้องดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ก็สามารถที่จะเข้าร่วมสังคมนั้นๆ ได้เช่นกัน

2.1.3 ควรมีการเฝ้าระวังในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ร่วมกับการสูบบุหรี่ และนอกจากนี้ควรที่จะมีการเฝ้าระวังการใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ ร่วมด้วย เพราะในการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในแต่ละครั้งมักจะนำไปสู่การใช้สารเสพติดชนิดอื่นร่วมด้วย

2.1.4 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ควรใช้ความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อไม่ให้สามารถหาซื้อเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ได้ตลอดเวลาเมื่อต้องการหรือสามารถหาซื้อได้ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่าย ควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตาม

มาตรการควบคุมในส่วนของพระราชบัญญัติการควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในประเด็นการจำกัดเวลาและสถานที่จำหน่าย

2.1.5 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้ในส่วนของการรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายและบทลงโทษสูงสุดของผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เพราะกลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าเมื่อกระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องมาจากการดื่ม ก็มีบทลงโทษที่เล็ก ๆ น้อยๆ ปรับครั้งละไม่กี่บาท ทำให้ไม่เกิดความเกรงกลัวบทลงโทษดังกล่าว

2.1.6 การดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในกลุ่มวัยแรงงานส่วนใหญ่มักจะได้รับอิทธิพลทางด้านสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ข้าง ทั้ง ครอบครัว เพื่อน สื่อต่าง ๆ รวมไปถึงการเข้าถึงสถานที่จำหน่าย ดังนั้นควรมีการปลูกฝังให้กลุ่มวัยแรงงานมีทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้อง ในส่วนของปัจจัยต่าง ๆ รอบ ๆ ด้านทั้งการเข้าถึงคม การรับฟังสื่อต่าง ๆ การทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในครอบครัว การรับรู้ถึงมาตรการข้อห้าม และบทลงโทษต่าง ๆ ในส่วนของการเข้าถึงสถานที่จำหน่ายในช่วงเวลาที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการสอดส่องและเฝ้าระวังเฝ้าจับกับมาตรการและบทลงโทษตามกฎหมายที่วางไว้อย่างเคร่งครัดเป็นต้น

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้ที่ดูแล บังคับใช้และผู้ที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของมาตรการควบคุมฯ เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงมาตรการที่ออกมาบังคับใช้ในครั้งต่อไป ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ควรศึกษาหารูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มในรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการใช้มาตรการในการควบคุมทางด้านสังคม และกฎหมาย เพื่อลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในกลุ่มประชากรกลุ่มต่าง ๆ อันนำไปสู่ปัญหาทางสังคมด้านอื่น ๆ เป็นต้น

2.2.3 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเน้นเฉพาะกลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน ในพื้นที่อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้นการสรุปผลจึงไม่อาจใช้อ้างอิงประชากรกลุ่มอื่นได้ การดำเนินการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ ร่วมด้วยและขยายพื้นที่ในการทำวิจัย เพื่อจะได้ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มอาชีพ โดยมุ่งเน้นกลุ่มที่ดื่มเพื่อเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลในเรื่องผลกระทบในด้านต่าง ๆ ในกลุ่มประชากรหลาย ๆ กลุ่ม